

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czaplą
POWIAT MALBORSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Joanna Potocka-Rak
POWIAT CIECHANOWSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0715/74/22

Warszawa, 19 lipca 2022 roku

Szanowny Pan
Sebastian Skuza
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

obecna sytuacja makroekonomiczna stanowi bardzo poważne wyzwanie dla zgodnego z przepisami wykonania budżetu powiatów na rok bieżący, jak również zaplanowania budżetu na rok przyszły. Jest to konsekwencją brzmienia reguł ostrożnościowych zawartych w art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zgodnie z pierwszym z wymienionych przepisów organ stanowiący co do zasady nie może uchwalić budżetu deficytowego; co więcej – również i wykonany budżet nie może być deficytowy. Jest to ważna zasada mająca na celu zapewnienie płynności finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Niestety jej zastosowanie w obecnej sytuacji może doprowadzić do poważnych zaburzeń funkcjonowania powiatów. Katalog dochodów własnych powiatów jest bardzo ograniczony, a wprowadzona w ubiegłym roku zasada wypłaty udziałów w PIT w ustalonej z góry wysokości w praktyce oznacza, że dochody te nie mają szans ulec istotniejszej zmianie w czasie roku budżetowego. Jednocześnie ze względu na dwucyfrową inflację rosną właściwie wszystkie wydatki bieżące, przy czym wzrost związany np. z kosztem cen nośników energii jest wielokrotnie wyższy niż inflacja. Stałość dochodów bieżących przy dynamicznym wzroście wydatków bieżących w sposób nieunikniony prowadzi do zagrożenia możliwości zrealizowania budżetu w sposób wykluczający wystąpienie deficytu bieżącego. W praktyce można oczekiwać, że konieczność zachowania reguły z art. 242 ust. 2 może spowodować konieczność drastycznych oszczędności w drugiej części roku, np. ograniczanie ogrzewania w szkołach, czy ograniczenie godzin pracy jednostek organizacyjnych w celu uzyskania oszczędności w zużyciu energii elektrycznej.

Drugi z wymienionych przepisów ma za zadanie przeciwdziałać nadmiernemu zadłużaniu się jednostek samorządu terytorialnego. Niestety w obecnych uwarunkowaniach grozi on podobnymi skutkami jak wskazane w poprzednim akapicie. Wzrost stóp referencyjnych NBP spowodował, że odsetki od zaciągniętych kredytów (i innych analogicznych instrumentów finansowych) wzrosły wielokrotnie powodując trudności w spełnieniu relacji z art. 243 ust. 1. Sytuacja się pogłębi w następnym roku, gdyż inflacyjny wzrost wydatków bieżących doprowadzi do zmniejszenia się wysokości nadwyżki operacyjnej.

W związku z powyższym za niezbędne w okresie przejściowym uznajemy:

- dopuszczenie uchwalenia i tym samym wykonania budżetu deficytowego, jeśli deficyt wynika z ponadprzeciętnego wzrostu wydatków bieżących spowodowanych czynnikami niezależnymi od danej jednostki samorządu terytorialnego;
- wyłączenie odsetek z reguł ostrożnościowych art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- wyłączenie z wydatków bieżących wykorzystywanych we wzorze z art. 243 ust. 1 wydatków związanych z przeprowadzanymi remontami. O ile bieżąca konserwacja jest bez wątplenia wydatkiem bieżącym, to w realiach funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego jako remonty wykonywane są również bardzo poważne prace dotyczące dróg, które nie spełniają i nie są w stanie spełnić obowiązujących warunków technicznych – tym samym nie mogą być poddane przebudowie. Analogicznie wygląda sytuacja jeśli chodzi o remonty obiektów zabytkowych. Ujmowanie takich wydatków w wydatkach bieżących zaburza rzeczywisty obraz sytuacji jednostek samorządu terytorialnego.

Należy w tym miejscu podkreślić, że zaproponowane zmiany są jedynie rozwiązaniami doraźnymi mającymi na celu zyskanie czasu na wprowadzenie rozwiązań systemowych. Jako że sprowadzają się one w praktyce do dopuszczenia większego zadłużania się powiatów, pociągają one za sobą konieczność spłat w kolejnych latach. Przy obecnym systemie finansowania powiatów takich środków nie ma, a to oznacza konieczność wprowadzenia istotnych zmian w systemie dochodów.

W przypadku, gdyby takich rozwiązań nie udało się wypracować w tym roku za zasadne uznajemy wykonanie analogicznej operacji do ubiegłorocznego przekazania ogółem 8 mld zł pod koniec roku budżetowego. Umożliwiłoby to doraźne opanowanie sytuacji. Z punktu widzenia budżetu państwa będzie to możliwe, gdyż obecna skala inflacji przełoży się na znacznie większe kwotowo wykonanie dochodów budżetu państwa z tytułu PIT i CIT.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Piłonka

